

dr. Magyary Zoltánné dr. Techert Margit, szegedi egyetemi magántanár
előadása a rádióban 1938. november 30-án. Lakik: Bp. I. Disz tér 3.

SÜRCOS

ÉRKEZETT: 4265
SZAM: 1938. II. 28.

Üzenet a fiatal diplomás nőknek.

Másospetény

Hozzátok szólok, kedves fiatal diplomás nők, akik a hazai egyetemeken és főiskolákon kiadott 3200 oklevél közül 430-nak, tehát kb. 11 %-nak vagytok boldog tulajdonosai. Az a célom, hogy miután egy ki áttekintést adtam arra nézve, miként helyezkedtek el elődeitek, elétek adok néhány szempontot, hogy azok figyelembe vételével a ti helyzeteteket megkönnyítsem.

Budapest Székesfőváros 1938 évi Statisztikai Irvkönyve szerint Budapesten ezidő szerint 5434 egyetemet és főiskolát végzett nő él, az egész országban 8200. Az 5434 budapesti diplomás nő közül alkalmazásban levő, önnálló. kereső nő 3024, nyugdíjat élvez 520, férje, atyja vagy fivére tart el 1290 -et. Örvendetes módon az öt és félezer budapesti diplomás nőből csupán 600 az ellátástalan munkanélküli. Ennek alapján azt kell mondanunk, hogy a magyar egyetemet és főiskolát végzett nő, akár a munkahelyén, akár a családban, megbecsült és keresett tagja a magyar társadalomnak.

Ha a budapesti diplomás nőkre nézve a Statisztikai Irvkönyvben közzétett adatokat tovább vizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy egyetemi Oklevele van 2880-nak, tanárképző főiskolája /Angol Kisasszonyok, Erzsébet Nőiskola, Orsolyák, Apponyi Kollégium/ van 1470-nek, s egyéb főiskolai diplomája van 1080-nak. A 2880 női egyetemi diploma a különböző karok szerint így oszlik meg: jogot végzett 12, orvosi karon tanult 642, a bölcsészeten szerzett diplomát 1737, gyógyszerész lett 247, gépészmérnöki és építészmérnöki szakot végzett összesen 10, a közgazdaságtudományi kart abszolválta 231.

Most pedig vizsgáljuk meg részletesen, hogy hol vannak állásban a magyar diplomás nők, milyen munkát végeznek és mik a legkimagaslóbb eredmények?

A Magyar Nemzeti Muzeumnál, illetve a régi Gyűjtemény eg

keint.

REV. 2017.

HELYTÖRTÉNET

tem keretében 2 nő nyerte el az V. fizetési osztály címét és jelle-
gét. A Széchenyi-könyvtárban 5 női könyvtárnok ~~1/1~~, 1 alkönyvtárnok,
2 I. osztályu muzeumi őr, 5 muzeumi segédőr van és az Országos
Levéltárban 2 női allevéltárnok működik. Az egyetemeken 5 női ma-
gántanárnő van /Budapesten 1, Szegeden 2, Debrecenben 2/ és három-
nak a habilitációja most folyik. Ha ezek a magántanári címet elnye-
rik, akkor Budapesten lesz ^{1 a műveltség} 4 /2 a bölcsészkaron, 1 az orvosi^{1 a műveltség},
3 Szegeden /1 a természettudományi karon, 2 a bölcsészeten/ Debre-
cenben 2 /1 természettudományi karon, 1 a filozofiai karon/. Ad-
junktus van a budapesti egyetemen 3 /bölcsészeti kar/, Szegeden 1
/természettudományi kar/. Tanársegéd van Budapesten összesen 11
/ 6 orvosi és 5 Bölcsészkar/, Szegeden 3, Debrecenben 5, Pécsen
10. Női lektor a négy egyetemen összesen 4, Budapesten van 2 női
egyetemi irodaligazgató és egy egyetemi könyvtárnok, továbbá mind a
négy egyetem mellett, női igazgató vagy vezető irányítása alatt
van egy-egy egyetemi leánykollégium.

A n.kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumban egy női
tanügyi segédfogalmazó működik, de a különböző tanácsokban és bi-
zottságokban is találunk nőket. Így a Katolikus Tanügyi Tanács el-
nöki tanácsában 2 nő van, s a 16 szakosztályban 18 nő működik. Az
Irodalmi és Művészeti Tanácsban Tormay Cecil volt az egyetlen női
tag. Az Országos Közoktatásügyi Tanácsnak egyetlen női tagja van.
Az Országos Ifjúsági Irodalmi Tanácsnak 13 tagja közül 2 nő. Az
Országos Ösztöndíj Tanácsnál - nem segédhivatali minőségben - 1 nő
működik, aki beosztott középiskolai tanárnő.

Ami a női középiskolai igazgatónőket illeti, Budapesten 12
állami és községi vezetés alatt álló leánygimnázium közül 6-nak van
női igazgatója és 2 tanárnőnek van -igazgatói hatáskör nélkül - i-
gazgatói jogcíme. Vidéken összesen 14 leánygimnázium van, ezek kö-
zül 5-nél van női igazgató. A 20 magyar leányliceum /Budapest 8, vi-
dék 12/ közül 6-nál női igazgató viszi az irányítást.

Most pedig vigyük át a tekintetünket a múlttól a jelenre,
illetőleg a jelenről a jövőre és nézzük a most végzett diplomás
nők számára nyitva álló elhelyezkedési lehetőségeket. Mivel az új
diplomás nők 80 %-a tanári oklevelet szerzett, főként azt a kérdést
fogom tárgyalni, hogy frissen szerzett diplomájával hol tud elhelyez-

kedni a középiskolai tanárnő, vagy bölcsészdoktornő? Persze azért ki fogok térni ~~néhány~~ fajta diplomás nők: orvosnők, gyógyszerésznők, zöld és vöröskeresztes ~~az~~ ápolónők, védőnők problémáira is. De mindig abból fogok kiindulni, hogy az illetőnek az elhelyezkedésre nincsen más eszköze, mint a diplomája és nincsen más lehetősége, mint a gyakorlati élet.

Nézzük a pályaesélyeket most először a bölcsészeti diploma mákra vonatkozólag. Erre a pályára mennek általában a gimnáziumi osztályok legkitűnőbb tanulói, aki részben szellemtudományi, részben pedig természettudományi érdeklődéssel indulnak az egyetemi ^{ban} ~~studiumok~~ ~~el~~. Mind a két csoport ~~az~~ az elméleti érdeklődés van túlsúlyban a gyakorlati érzék felett s így nem is könnyű dolgukat gyakorlati irányba terelni. Ezek, amikor az egyetemre beiratkoztak elsősorban tanulni akartak, talán egy kicsit túlságosan is függetlenítve azoktól a szempontoktól, hogy vajjon a diploma megszerzése után hogyan fogják értékesíteni az 5 év alatt sok pénzzel és fáradtsággal megszerzett tudást. Jónagam a budapesti egyetem bölcsészettudományi karán 5 éve látogatom a változó dékán urak szives engedelmével az u.n. bölcsészkar leányosztályát, ahol a lányoknak tanulmányi, ösztöndíj és egyéb kérdésekben felvilágosítással állók rendelkezésükre. Természetesen kedves rádióhallgatónőimnek is szívesen állók rendelkezésükre, ha soraikkal felkeresnek. Címom: Budapest, I. Disz ^{tér} 3. Beszélgetés közben a kis philosophtrixek előtt gyakran felvetem ^{azt} a kérdést, hogy képzelik el a tanulmányaik befejezése után az elhelyezkedést.

Ha két csoportra osztom a bölcsészhallgatókat, azokra t.i. akik szellemi tudományokkal és azokra, akik természettudományokkal foglalkoznak, úgy azt lehet mondani, hogy mind a két csoport elsősorban azt reméli, hogy fix fizetésű állami vagy városi középiskolai tanárnő lesz vagy pedig szintén olyan állami vagy városi tudományos intézetbe kerül, ahol jövője a tanárnők~~ével~~ egyenlő mértékben biztos. Kétségek kívül ezek a legcsábítóbb jövő lehetőségek a fiatal leánynemzedék előtt, de - és ez a szomorú - ezek a legkevésbé valószínűek. Miért? E pályák túlszűköltésége és az ország szegénysége miatt. De mi lesz akkor azzal a fiatal diplomás tanárnővel vagy bölcsészdoktornővel, aki nem tud az állammal elhelyez-

keni? Persze itt szakcsoportonként más és más a kilátás. Most a szellemtudományi diplomájukat is szeretném még több csoportba osztani, mondjuk azokra, akik a szellemtudományok körén belül nyelvekkel, mázokra, akik történelemmel, és azokra, akik filozofiai tudományokkal foglalkoznak. A nyelvszakosok számára kétségkívül a legtöbb a lehetőség. Már egyetemi éveik alatt s azután is nyitva áll előttük a magánóraadás lehetősége. Nem ideális dolog talán havi 60-80-100- pengőért a hét minden napján, a város különböző sarkaiban 2-3 privátorát leadni, de akinek szüksége van rá, az mégis csak megtalálja ezt a kereseti lehetőséget. Az államnál elhelyezkedő tanárnók fizetése nem igen emelkedik pályájuk első éveiben a havi 100 pengő felé és ha ezt figyelembe vesszük, akkor már csak a biztos és a bizonytalan marad az egyetlen különbség az államnál elhelyezkedettek és a privátorákból élő tanárnók között. A magánórákból élő tanárnó nyáron rendszerint vidékre megy s vagy p/ótvizsgára készít elő vagy pedig német vagy francia konverzációkkal keresi meg a nyári hónapokban nem csak a kenyerét, hanem a nyaralás költségeit is. Persze a modern nyelvszakosok ~~%%~~ a klasszika filológusoknál jobb helyzetben vannak, mivel az ókori nyelveket csak a gimnáziumba járó tanulók tanulják, míg a modern nyelv tanítása sokkal tágabb körű. Általában az a tapasztalat, hogy aki egy modern nyelvet tökéletesen elsajátít, legyen az francia, német, ~~///~~ angol vagy olasz, az biztos megélhetést jelentő eszköz birokában van. A napilapok vasárnapi számai telve vannak álláslehetőségekkel olyanok számára, akik nyugati nyelveken tudnak, akár oly módon, hogy nyelviórák adására keresik őket, akár pedig irodalmi munkára. A német, francia, olasz nyelvű tökéletes kereskedelmi levelező jól fizetett /200-400 P/ állások között válogathat. Bankba, gyárakba, szerkesztőségbe, fordítóirodába, sőt esetleg minisztériumba is bejuthatnak. Itt az a feltétel, hogy a nyelvet tökéletesen kell tudni.

Most áttérek azokra, akik az egyetemen történeti studiumok kat folytattak. Ezek számára s ugyancsak a nyelv és irodalomszakosok számára is jó pálya az újságírás, vagy a szépirodalmi, társadalomtudományi és egyéb folyóiratoknál elképzelhető munkatársi állás. Ezek nem új pályák és azt sem mondhatom, hogy nagy a felvevő képességük. mert meglehetősen elvannak látva munkaerőkkel, mégpedig

kitűnően képzett, jó, tehetséges munkaerővel. Magyarországon óriási a kulturéhség, ami különösen a folyóiratok és napilapok számának állansó növekedésében nyilvánul meg. Ahol azonban ilyen kiterjedt zsurnalisztikai és folyóirati kultúra van, ott nagy számban lehet ezen a pályán elhelyezkedni. Ma már minden napilapnak van női munkatársa. A vasárnapi és ünnepi számokban mindig van egy-két olyan oldal, amelyeket a lap kizárólag női problémáknak szentel. A női olvasóknak ma is erős az a vágya, hogy ujságjuk, amelynek előfizetési díját épen úgy megfizették, mint a férfiak, foglalkozzon az ő sajátos problémáival is, és ez a jövőben csak fokozódni fog. Tehát érdemes komolyan felkészülni erre a pályára. A zsurnalisztika szép és érdekes. A legutóbbi olasz népszámláláskor Mussolini azt írta a saját személyi lapjának a foglalkozási rovatába, hogy foglalkozásra: ujságíró. Ez annak a pályának nagy dícsérete.

Nyelv és történet szakos tanár, doktornő ha valami könyvtáros képző szaktanfolyamot végez, vagy magánúton szorgalmasan képezi magát ebben az irányban, még ha nem is jut be közkönyvtárba megélhet. Nyisson könyv- vagy folyóiratköleszönyt, esetleg kis klub helyiséggel kösse össze. Ez vidéken szép kulturmisszió lehet és emellett jó megélehetés is.

Ha történeti tusományokon épülő szabadpályákról beszélünk, külön fejezetet kell szentelnünk azoknak a szabadpályáknak, ahol a művészettörténeti ismeretek jól kamatoztathatók. Erre a szakra a bölcsészeti karon mindig többen és többen iratkoznak be és nagyon helyesen. Iparművészeti, szépművészeti, sőt egészen egyszerűen ipari pályákon is, ha valakinek módja van mélyebb művészettörténeti kulturára szerttenni, kitűnően tudja tudását kamatoztatni. Középiskoláink sokáig nem tanítottak művészettörténelmet. A háboru utáni társadalom egyszerre érezni kezdte ezt a hiányt és az elmúlt 5-10 év alatt nem egy művészettörténész~~ok~~ doktornő kereste meg azzal a kényerét, hogy csoportokban művészettörténelmi kurzusokat tartott. Ennek megint főleg vidéken nagy a jelentősége. Tudok olyan kurzusról is, ahol az agilis tanár végül is olaszországi körútra vitte a hallgatóit. De a művészettörténeti tudásnak nem ez az egyetlen kihasználási lehetősége. Olyan családok leányai, akik odahaza művé-

szi kulturát látt/ak, jól teszik, ha résiségkereskedői pályára ~~///~~
~~///~~ gondolnak. Ehhez nem elég a művészetörténelmi kultúra, hanem be-
kell állani egy üzletbe inaskodni, segédke^alni, mert a mai világban
ha valaki valamilyen szabadrályán meg ak^a élni, annak a hivatását
tökéletesen ismernie kell, tehát jelen esetben nemcsak művészettör-
ténelmi, hanem kereskedelmi szempontból is. Akiben üzleti érzék van
nem fogja alkalmazással beérni, hanem maga fog üzletet nyitni. A
perzsaszőnyegek ismerete a művészetek történetén belül egy külön ~~///~~
szép és nagy tudomány. Szőnyegekkel régebben műveletlen és tudatlan
emberek szoktak kereskedni, akik csak az üzleti ismeretekkel rendel-
keztek. Ha a mi lányaink viszont a tárgyi ismereteken kívül keres-
kedelmi ismereteket is meg tudnának szerezni, ebben a munkakörben
biztosan kitűnő megélhetést tudnának maguknak biztosítani. A perzsa-
szőnyegek^{ek}nél nemcsak az eladással lehet kereske^{de}lni, hanem a restau-
rálásal is. Tudok egy 4 középp~~///~~~~///~~~~///~~-iskolát végzett fiatal asszonyt
aki havonta 200-300 pengőt keres azzal, hogy 6-7 pengős napidijért
házakhoz megy perzsaszőnyegek^{et} javítani. Kitűnő pálya. Ugyan ez
áll a kerámia restaurálására és rekonstruálására is. Budapesten
porcellán vagy fayansz rekonstruktor, aki valóban jól dolgozik,
alig egy-kettő van és ezek fantasztikus árakat kérnek el egy-egy
régⁱ hollosi vagy tatai tál^{ly} vagy tányár megjavításáért. Igaz ugyan
, hogy a náluk végeztetett munka tökéletes is. Ha ezt a munkát
megtanulja egy művészet^{ett}örténész doktornő, aki stílusokat, koro-
kat ismer és azután egy-két évig foglalkozik ennek a munkának a
technikájával is, azt hiszem olyan megélhetésre tesz szert, amelyet
sem bélista, sem nyugdíjtörvény sem férjhezmenetel nem érinthet.

A legnehezebb gyakorlati elhelyezkedést nyerni azoknak,
akik filozofiai tudományokból szereztek diplomát^l. Itt valóban csak
privátóra és irodalmi munkásság marad, szaklapokban, ismeretterjesz-
tő lapokban, vagy esetleg ~~///~~ rádióadások formájában. Persze va-
valamennyi ajánlatomra felelhetitek, hogy mind ez szép, de sokkal
kényelmesebb pálya és biztosabb pálya az államnál való elhelyezke-
dés. De higgyátek el, hogy a nagy és gazdag külföldi államokban
Amerika, Anglia, Franciaország, sem arra törekednek a fiatalok, hogy
az állam eltartsa őket, sőt éppen a tehetségesebbje a szabad pályá-

kat keresi, mivel azok nagyobb keretesi lehetőségeket és változatosabb egyéni életet jelentenek. A nyugdíj szempontja és az állás biztonságának a szempontja ma nem sokat jelent. Az életbiztosítás - ha jó keresé pályán vagyunk - megoldja a nyugdíjkérdést, mai pedig az állás biztonságát illeti, zavaros politikai vagy gazdasági viszonyok között, amint erre a múltban már többször is volt példa, semmiféle állás nem biztos. Akkor pedig miért rohanjunk ezek után az elérhetetlen állások után?

De most nézzük meg a természettudományi szakonlevő diplomásokat. Akik kémiából szereztek diplomát, vegyészeti gyárakban vagy szükség esetén és iparengedélyt szerezve drogériákban is el tudnak helyezkedni. Ma a kozmetika virágzásának a korát éljük. Ha valaki ilyen irányban tud egy kis üzleti szellemet önmagából kisajtolni, annak igazán nem kell félnie, a jövőjétől. A kereskedelmi pályáknál azonban - itt újra hangsúlyozom - végtelenül fontos, hogyha valaki elkezdte, azt komolyan és elejétől végéig elvégezze, mert minden kényelem és minden elmellőzés, amit inas és segédévekben elmulasztunk, később nagyon megboszulja magát. Az én volt egyetemi társnőim között volt egynéhány, akik vegyészeti tanárnői vagy doktori diplomával műselyemgyárban helyezkedtek el. Egyről tudom ezek közül, hogy havi 1000 pengő fizetése van. Az állattanszakosok közül a muzeumi preparátori állás szintén nem egynek adhatna megélhetést. Aki növénytannal foglalkozik, az előtt különlegesen sok gyakorlati lehetőség van. Ennek a pályának nem vagyok bévíről ismerője, mint a szellemtudományi pályáknak, de utalok itt például Galambos Máriara, aki a hazai kertészetünkben nagy dicsőségre tett szert azal, hogy az orchideát először neki sikerült magról kitenyészteni. A belterjes gazdálkodás a magyar Alföld gazdasági problémájának egyik legtöbbet melegegetett célkitűzése. Ha ez megvalósul, sok nő, aki botanikát tud, szerezhet megélhetést, ha a fagykárveszély kiküszöbölésére, ha a gyümölcstermesztés ~~fejlesztésére~~ nemesítésére vagy a gyümölcsfákat pusztító rovarok elleni védekezés érdekében sikeres kutatást és munkásságot folytatna. Csapody Vera leányközépiskolai mint növényrajzoló igazgató/szerzett nevet és elismerést magának. A matematikai szakosok biztosítási számításokkal jó elhelyezkedést nyerhetnek a kü-

lönböző biztosítói intézeteknél. A szabadpályák terjedése az életbiztosítás elterjedését Magyarországon is maga után fogja venni. Női fizikusok optikai gyárak és fizikai műszergyárakban tudnak elhelyezkedni. Sajnos ilyen Magyarországon nem sok van, de vannak optikai szaküzletek, ahol megletene próbálni az elhelyezkedést.

Ezzel azt hiszem be is fejeztem mindazt, amit a bölcsészeti diplomások gyakorlati elhelyezkedés~~ési~~ lehetőségeire nézve mondható/k.

Most áttérek azokra a diplomás nőkre, akik egészségügyi pályákra készülnek. Szándékosan nem az orvosi, hanem egészségügyi szót használom, ezzel is jelezni akarván, hogy azoknak a nőknek a számára, akiknek természettudományi érdeklődésük van és egyuttal annyi ember szeretet is van bennük, hogy beteg embertársaiknak élet^{ünk}tel, pályaválasztás^{unk}sal szolgálni akar, nem csupán az orvosi pályát lehet kihasználnunk és kiemelni, hanem ugyanugy sok más pályán is, amelyek biztos és jó megélhetést nyújtanak. Elmondom, hogy mire gondolok. Említettem, már a zöldkeresztes és a vöröskeresztes pályákat. Az utóbbi főleg ápolónőket, az előbbi inkább védőnőket, iskolanővéreket, gondozónőket, bizonyos értelemben szociális munkásokat képez ki három évig tartó tanfolyamokon, amelyeknek jelöltjeitől a beiratkozáskor kötelező nyilatkozatot kérnek arra vonatkozólag, hogy a diploma megszerzése után legalább egy bizonyos meghatározott számú évig állami szolgálatba mennek. A zöldkeresztes munkát a miniszterelnök ur ki akarja az egész, a felvidéki ~~területek~~ területek visszacsatolásával megnövekedett hazánkra terjeszteni. Ez a munkakör rengeteg fiatal nőnek fog munkát és megélhetést adni. Én láttam egy felejthetetlen karácsony estén Jaene Addams-nak Chicágóban a népművelési és népgondozói telepét. Ez körülbelül 25 házat magában foglaló épületkomplexus, ahol ő egy élet áldozatos munkájával az Európából kivándorolt cselékből hasznos amerikai állampolgárokat nevelt. Az az állampolgári nevelés, amit ez az asszony idegen fajú, nyelvű, nemzetiségű felnőtt embereknek adott, annyi tapintatot, odaadást igényelt, hogy nézetem szerint más, mint nő, nem is tudott volna ezzel a feladattal eredményesen megbirkózni. Istenem, miért is nem próbálkoz-

tunk meg mi középosztálybeli magyar nők szel akkor, amikor Erdély még a miénk volt!

De az egészségügyi női pályák közül nemcsak a zöldkeresztes pályák vannak nyitva a mai női fiatalság előtt. Aki jó gazdasági elhelyezkedést akar pl. kitűnően el tud helyezkedni mint fogtechnikus. Akkor otthon készíthet műfogakat, hidakat, szájpádlásokat és ez nagyon jól fizetett munka, ha már valaki biztos vevőkre - egy-két fogorvosi rendelés kell ehhez - tett szert. A fogorvosi asszisztensnők is jól el tudnak helyezkedni. Azután itt van egy pálya, amely magyar nemzeti szempontból nagyon fontos és amelyet a mi ~~középosztálybeli~~ középosztálybeli nőink nagyon elhanyagoltak, ez a szülésznői pálya. Nem régen jelent meg Elisabet Burger bájos könyvének magyar nyelvű fordítása: Negyven évig gölya néni. Ha valaki úgy érzi magában, hogy szereti annyira a magyar fajt és a picit új életet, hogy ezt a fáradságos és áldozatos pályát - amely, ismétlem, igen jól jövedelmező - élete céljává választaná, annak nagyon ajánlom, olvassa el Elisabet Burger könyvét és aztán jelentkezzen a szülésznői tanfolyamra.

De most beszélek azokról a lányokról, akiknek meg van az orvosnői diplomájuk és keresnek olyan pályát, amin meg tudnak élni. A fogorvoslás, bőrgyógyászat, kozmetikusság, jó megélhetést ad ma is és a jövőben ezeknek a pályáknak a kereseti lehetőségük fokozódni fog. Amerikában vannak aztán u.n. "food-clinc"-ek, amin azt kell értenünk, hogy ott az orvoslásban a táplálkozás rendjének a helyes megválasztása nagy szerepet játszik. A food-clincek vezetői diétás orvosok, vagy orvosnők, esetleg diétás nének, akik vagy a saját lakásukon illetve magánklinikájukon gyógykezelik étrendi előírásokkal a betegeket, vagy pedig ilyen értelemben rendelnek nekik és ebből a foglalkozásból kitűnően megélnék. Én magam is az elmúlt nyáron Innsbruckban, ahová nagyobb gyomorrontás után kerültem, több napon át étkeztem egy ilyen diétikai étteremben, amelynek a tulajdonosnője orvos volt. Ma is áldom az emlékét, de ezt hiszem, ő is áldja a napot, amikor erre a pályára mert.

A sttlementekben, amelyek most már Budapesten nagyobb

számban, ezidőszerint 4 - vannak, sokszor nélkülözhetetlen az orvosi rendelés. A settlement-orvos hivatása tulajdonképpen a gyógyítói és szociális munka egyesítése.

A bölcsészkarri és orvosi diplomáknak gyakorlati szempontból való áttekintését ezzel be is fejezem.

Még egyet szeretnék befejezéskül mondani s ezt nem azért tartottam utolsónak, mert kevésbé fontos, hanem éppen azért, mert a legfontosabb. Amikor valaki egyetemi diplomával gyakorlati pályára megy, ne úgy vegye ezt az elhelyezkedést, mint csekélyebb értéket, ahelyett a nagyobb értékű helyett, amit neki a sors, sajnos, nem engedett elérnie. Ha ezzel a kisebb-értékűségi tudattal indul el - akár magára vonatkoztassa ezt, akár a pályájára - ez megfogja gátolni abban, hogy igazi eredményeket elérjen, Amit csinálunk, azt mindig egész lélekkel csináljuk és akkor a munkánk mindig tudományunk és egyéniségünk szellemi rangjával egyenértékű lesz. Nincs kétségbeesettebb típus, mint a magát deklasszálnak érző ember, aki a mellett, hogy félmunkát végez, mind a munkaadónak, mind a vevőközönségnek, mind önmagának terhére van s az egész nőtársadalomnak szegyenére válik. Remélem ti fiatal diplomás nők nem lesztek ilyenek.

HELYTÖRTÉNET